

**UCHWAŁA NR XIV/107/2016
RADY GMINY DĘBNICA KASZUBSKA**

z dnia 30 marca 2016 r.

w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Dębница Kaszubska na lata 2016-2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 1515, zm. poz. 1045 i 1890.) i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 332 z późn. zm.¹⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się „Program Wspierania Rodziny w Gminie Dębница Kaszubska na lata 2016-2018”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębница Kaszubska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Gminy

Krzysztof Badowski

---

¹⁾Zm. z 2014 r. poz. 1188 i 1198 oraz z 2015 r. poz. 1045, 1199 i 1830.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE DĘBNICA KASZUBSKA NA LATA 2016 - 2018

I. WSTĘP

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, która początkuje wszelkie działania prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa. Innymi słowy, rodzina jest instytucją, która prowadzi do kształtowania tożsamości i postaw młodego człowieka. To właśnie w niej rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania, kształtuje się kręgosłup moralny dzieci i młodzieży. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Destrukcyjne przerwanie łańcucha więzi rodzicielsko - opiekuńczych prowadzi do zakłócenia relacji międzyludzkich. Rodzina dla każdego człowieka powinna być docelową przystanią, wskaźnikiem, drogowskazem, który podpowie, w którą stronę się kierować. Rodzina kształtuje ludzkie postawy i nadaje sens egzystencji człowieka. Z domu wynosi się własne przyzwyczajenia, nawyki, zachowania i etyczne odniesienia. Osłabienie rodziny zarówno w sferze materialno-bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami. Rosnące zagrożenia wywierają jednak potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która to stanowi „podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia”.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz 887 z późn. zm.) określa zadania jednostek samorządu.

W myśl w/w ustawy jednostki samorządu terytorialnego realizują obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Do zdań własnych gminy w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy należy:

1. opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;

7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

II. DIAGNOZA

Lp.	Wskaźnik	2013	2014	2015
1	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	769	744	723
2	Liczba dzieci korzystających z Rządowego Programu pomoc państwa w zakresie dożywiania	470	482	462
3	Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym	395	418	409
4	Liczba udzielonych zasiłków szkolnych	4	4	1
5	Liczba dzieci biorących udział w koloniach finansowanych przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku	20	16	8
6	Liczba dzieci biorących udział w koloniach programem profilaktycznym z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu z	10	9	7
7	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętymi pracą socjalną	94	80	69
8	Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa	28	40	109
9	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	20	22	27
10	Liczba „Niebieskich kart”	15	24	18
11	Liczba grup wsparcia działających na terenie gminy	0	0	0
12	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	28	42	37
13	Liczba rodzin wspierających	0	0	0
14	Liczba placówek wsparcia dziennego	0	0	0

III. ZASOBY

1. Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej
2. Posterunek Policji w Dębnicy Kaszubskiej
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dębnicy Kaszubskiej
4. Urząd Gminy w Dębnicy Kaszubskiej
5. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dębnicy Kaszubskiej
6. Gimnazjum w Dębnicy Kaszubskiej
7. Szkoła Podstawowa w Gogolewie
8. Szkoła Podstawowa w Motarzynie
9. Szkoła w Niepogłędziu
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku
11. Sąd Rejonowy w Słupsku
12. Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku

IV. ODBIORCY I ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych,

2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia i nie sprawuje należytej opieki,
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Adresatami programu są w szczególności następujące rodziny i dzieci :

1. Rodziny niezaradne życiowo. Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej. Wtedy też rodzina jako podstawowa komórka społeczna nie może spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców, czy też trudnej sytuacji materialno - bytowej.

2. Rodziny z problemem ubóstwa obciążone bezrobociem. Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy, są tą częścią społeczeństwa, która jest zagrożona dezorganizacją pracy rodziny. Wiele osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej boryka się z problemem bezrobocia. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspakajanie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania kwestii ubóstwa.

3. Rodziny dotknięte przemocą. Przemoc fizyczna i psychiczna nie znajduje swego źródła tylko w rodzinach z obniżoną prawnością bytową i materialną. Coraz częściej problem dotyczy rodzin pełnych, dobrze sytuowanych materialnie oraz ludzi wykształconych. Niestety, tylko nieliczne z rodzin dotkniętych przemocą zgłaszają swój problem. Często temat przemocy domowej pozostaje nadal w tzw. „czterech ścianach”.

4. Dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształtuje odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji i technologii, a także środowisko rówieśnicze. Nie mniej jednak rodzina niezależnie od tego jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii. W każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

V. CELE

1. **Cel główny:** Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Cele szczegółowe:

1. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością;
2. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach;
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

VI. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

Cel szczegółowy I:

Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY, PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI 2016 – 2018
Świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2016 - 2018
Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloproblemowych do przedszkoli.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2016 - 2018
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2016 - 2018
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2016 - 2018
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i	OPS	2016 - 2018

zasiłków szkolnych.		
Współorganizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin.	OPS, GOK, Szkoły	2016 - 2018
Organizacja wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu	OPS, GKRPA, Szkoły, GOK	2016 - 2018
Współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie.	OPS, GKRPA, Policja, Szkoły, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe	2016 - 2018

Cel szczegółowy II:

Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY, PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI 2016 – 2018
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym	OPS, Szkoły, Policja	2016 - 2018
Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	OPS, GKRPA, Szkoły	2016 - 2018
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.	OPS, GKRPA, Szkoły	2016 - 2018
Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny.	OPS	2016 - 2018
Działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie.	OPS, Szkoły, PCPR, organizacje pozarządowe	2016 - 2018
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.	OPS, GOK, Szkoły	2016 - 2018
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.	OPS, Policja, GOK, Szkoły, GRKPA	2016 - 2018
Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi.	OPS, GKRPA	2016 - 2018
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny spoza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	OPS, GKRPA, Policja, Szkoły, PCPR, PUP	2016 - 2018

Cel szczegółowy III:

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

ZADANIA	REALIZATORZY, PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI
----------------	--------------------------------	------------------------------------

		2016 – 2018
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	OPS	2016 - 2018
Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2016 - 2018
Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	OPS, Szkoła, Policja, Urząd Gminy	2016 - 2018
Promowanie aktywności młodego pokolenia poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.	OPS, Szkoły, GOK	2016 - 2018
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	OPS, Szkoły, GOK	2016 - 2018
Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.	OPS, Szkoły	2016 - 2018

VII. EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych pozyskanych przez OPS, GKRPA, Policję, Szkoły, PCPR.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.
2. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
3. Liczba dzieci korzystających z Rządowego Programu pomoc państwa w zakresie dożywiania.
4. Liczba dzieci korzystających z Rządowego programu pomocy uczniom "Wyprawka Szkolna".
5. Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym.
6. Liczba udzielonych zasiłków szkolnych.
7. Liczba dzieci biorących udział w koloniach finansowanych przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku.
8. Liczba dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu, biorących udział w koloniach z programem profilaktycznym.
9. Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętymi pracą socjalną.
10. Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.
11. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
12. Liczba osób, które uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.
13. Liczba grup wsparcia działających na terenie gminy.

VIII. SPOSÓB KONTROLI REALIZACJI PROGRAMU

1. W terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy przedstawia Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

2. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

VIII. PODSUMOWANIE

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dębica Kaszubska na lata 2016 - 2018 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznej potencji w celu zdobywania nowych umiejętności.

Uzasadnienie

Stosownie do przepisu art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Poprzedni program obowiązywał w latach 2013 – 2015. Uzasadnienie stanowi załączone „Sprawozdanie końcowe z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na lata 2013 – 2015”. Wobec powyższego zachodzi konieczność ustalenia kolejnego, na okres 2016 – 2018.

„Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2018” uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w trzyletniej perspektywie. Celem programu jest tworzenie i doskonalenie systemu wspierania rodzin mających trudności w samodzielnym wypełnianiu funkcji wobec dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii związanych z opieką, wychowaniem i ich ochroną przed następstwami kryzysu.

Zgodnie z art. 179 ww. ustawy w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa wyżej uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Mając powyższe na uwadze, podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne i uzasadnione.

S P R A W O Z D A N I E K O Ń C O W E Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2013 - 2015

Program Wspierania Rodzin w Gminie Dębica Kaszubska na lata 2013-2015 zwany dalej „Programem” opracowany został w związku z wejściem życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz 887 z późn. zm.).

W myśl w.w ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy należy:

1. opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a) (uchylona),
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;

7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

8. (uchylona)

Powyższe zadania wykonywane były w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Dębница Kaszubska na lata 2013 – 2015, którego celem głównym jest: **Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębnicy Kaszubskiej w latach 2013 – 2015 zapewnił rodzinom, przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, wsparcie w formie asystenta rodziny. Praca asystentów opierała się o realizację ww. programu.

W roku 2015 w Ośrodku pracę wykonywało dwóch asystentów zatrudnionych na umowę o pracę. Dwóch asystentów rodziny w celu zwiększenia kompetencji oraz skuteczności w działaniach w myśl art. 12 ust. 2, który mówi że: *Asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi i rodziną, w szczególności poprzez udział w szkoleniach oraz samokształcenie*, brało udział w szkoleniach :

- Kurs Asystenta rodziny

- Asystent rodziny – organizacja stanowiska pracy, dokumentacja, plany pracy z rodziną, okresowe oceny

- Seminarium z modułem warsztatowym pn. „Rola specjalistycznego wsparcia i otoczenia podopiecznego w procesie usamodzielniania”.

Wsparciem w roku 2015 objętych zostało 27 rodzin.

W funkcjonowaniu wymienionych rodzin, zaobserwować można było przynajmniej jedną, a często kilka z poniżej wymienionych dysfunkcji:

- niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców bądź opiekunów;
- choroby i niepełnosprawność występujące w rodzinie;
- uzależnienia i współuzależnienia w rodzinie;
- bezrobocie w rodzinie;
- niska świadomość rodziny o roli podmiotów udzielających pomocy;
- przemoc w rodzinie;
- trudności w kontaktach z instytucjami i załatwianiu spraw urzędowych;
- wielodzietność;
- niewłaściwe dysponowanie środkami finansowymi.

Asystenci rodzin oraz pracownicy socjalni w latach 2013 – 2015 podejmowali działania w zakresie:

1. Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY, PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI 2013 – 2015
Świadczenie pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2013 - 2015
Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloproblemowych do przedszkoli.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2013 - 2015
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2013 - 2015
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2013 - 2015
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i	OPS	2013 - 2015

zasiłków szkolnych.		
Współorganizowanie wycieczek dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin.	OPS, GOK, Szkoły	2013 - 2015
Organizacja wycieczki letniej w formie kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu	OPS, GKRPA, Szkoły, GOK	2013 - 2015
Współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie.	OPS, GKRPA, Policja, Szkoły, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe	2013 - 2015

2. Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY, PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI 2013 – 2015
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym	OPS, Szkoły, Policja	2013 - 2015
Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	OPS, GKRPA, Szkoły	2013 - 2015
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.	OPS, GKRPA, Szkoły	2013 - 2015
Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny.	OPS	2013 - 2015
Działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie.	OPS, Szkoły, PCPR, organizacje pozarządowe	2013 - 2015
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.	OPS, GOK, Szkoły	2013 - 2015
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.	OPS, Policja, GOK, Szkoły, GKRPA	2013 - 2015
Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi.	OPS, GKRPA	2013 - 2015
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny spoza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	OPS, GKRPA, Policja, Szkoły, PCPR, PUP	2013 – 2015

3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

ZADANIA	REALIZATORZY, PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI 2013 – 2015
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	OPS,	2013 – 2015

Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.	OPS, Urząd Gminy, Szkoły,	2013 – 2015
Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych.	OPS, Szkoła, Policja, Urząd Gminy,	2013 – 2015
Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.	OPS, Szkoły, GOK,	2013 – 2015
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	OPS, Szkoły, GOK,	2013 – 2015
Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.	OPS, Szkoły,	2013 – 2015

Analiza i porównanie danych pozyskanych przez OPS, GKRPA, Policję, Szkoły, PCPR.

Lp.	Wskaźnik	2013	2014	2015
1	Liczba rodzin korzystających z pomocy Społecznej	769	744	723
2	Liczba dzieci korzystających z Rządowego Programu pomoc państwa w zakresie dożywiania	470	482	462
3	Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym	395	418	409
4	Liczba udzielonych zasiłków szkolnych	4	4	1
5	Liczba dzieci biorących udział w koloniach finansowanych przez Kuratorium Oświaty Gdańsku w	20	16	8
6	Liczba dzieci biorących udział w koloniach programem profilaktycznym z rodzin dotkniętym problemem alkoholizmu z	10	9	7
7	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętymi pracą socjalną	94	80	69
8	Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa	28	40	109
9	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	20	22	27
10	Liczba „Niebieskich kart”	15	24	18
11	Liczba grup wsparcia działających na terenie gminy	0	0	0
12	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	28	42	37
13	Liczba rodzin wspierających	0	0	0
14	Liczba placówek wsparcia dziennego	0	0	0

Realizacja zadań wynikających z przyjętego Programu pozwoliła na:

1. Wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach mających problemy wychowawcze.
2. Zachowanie i utrzymanie dzieci w rodzinach biologicznych.
3. Współpracę z podmiotami z szeroko rozumianej sfery pomocy społecznej.
4. Poprawę funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Indywidualna praca z rodziną pozwala zaobserwować wzrost poziomu motywacji klientów do podjęcia działań. Poprzez komplementowanie i ujawnianie zasobów u klientów nastąpił wzrost poczucia ich własnej wartości oraz skuteczności. Uświadomili sobie istnienie własnych umiejętności, możliwości i innych zasobów. Odkryli rozwiązania, które już kiedyś się sprawdzily co zachęca ich do dalszych działań i daje im nadzieję, że poradzą sobie w przyszłości z innymi trudnościami. Ponadto mają poczucie, że są traktowani podmiotowo i jest szanowana ich godność. Mają możliwość uczestnictwa w procesie pomocowym, współdecydowania i współodpowiedzialności. Rodzina mimo zmian zachowuje tożsamość i niepowtarzalność, odzyskuje częściową kontrolę nad własnym życiem i osiąga samodzielność w pokonywaniu trudności życiowych. Zauważalne stało się w nich zmniejszenie poczucia osamotnienia i bezsilności, zwiększenie koncentracji na przyszłości i odzyskiwanie poczucia wpływu na nią.

Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług w postaci asystenta rodziny jest dbałość o

rozwój i proces kształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach jak też wymiana doświadczeń środowiska.

Dębica Kaszubska, luty 2015 r.

Sporządził:

Michalina Nowicka – Asystent Rodziny

Łowczyk Agata – Asystent Rodziny